

Summering av ANDTS uppdraget år 2022 och planering för 2023

Stefan Åberg, ANDTS-samordnare, Socialförvaltningen
Helsingborg stad

Summering av år 2022

ANDTS-samordnaren

Sedan år 2017 har Stefan Åberg arbetat på tillståndsenheten (Socialförvaltningen). Uppdraget har varit att arbeta förebyggande med alkohol, narkotika, doping och tobak. År 2019 tillkom även ämnet spel om pengar.

Hemsidan Verktyglådan

Hemsidan Verktygladanhbq.se är ett samarbete mellan Socialförvaltningen och Skol- och fritidsförvaltningen. ANDTS-samordnaren är administratören och uppdaterar hemsidan kontinuerligt. Idén är att samla information och utbildningsmaterial om alkohol, narkotika, doping, tobak, spel om pengar och annan relevant information inom ämnena på plattformen. Hemsidan har även en flik om sexualitet, samtycke och relationer, skol- och fritidsförvaltningen inhämtar materialet.

Hemsidan vänder sig framförallt till de som arbetar förebyggande med ämnena och som möter målgruppen i olika sammanhang. ANDTS-samordnaren skapar en hel del lektionsmaterial och varianter av informationsmaterial för spridning. Detta kan vara till exempel affischer, filmer, bildspel, statistik, utbildningar, föräldrainformation, faktamaterial och aktuell informationen om ämnena. ANDTS-samordnaren involvera olika skolor där elever skapar en del av hemsidans material.

Varje år träffas styrgruppen (Elevhälsan- respektive Tillståndsenhetens chef och ANDTS-samordnaren) ett antal gånger för att diskutera hemsidans innehåll och framtid. Dessutom träffar ANDTS-samordnaren en referensgrupp (rektorer, elevhälsan och andra relevanta deltagare) ett antal gånger under året. ANDTS-samordnaren rådfrågar regelbundet grupperna och andra yrkesgruppen vid olika frågeställningar som uppstår under året.

Under 2022 besökte 16 193 stycken hemsidan (år 2021 - 12 300 stycken) och 7 628 stycken av dem var unika besökare. (år 2021 var det 6 472). Snitt tiden som användaren besökte hemsidan var 2 minuter och 37 sekunder. Sedan år 2017 har siffrorna ökat men minskade förra året men ökade igen detta år. Tänkbara förklaringar till tillbakagången för år 2021 är framförallt pandemin. Troligtvis har detta bidragit till att verksamheter nedprioriterade ANDTS ämnena. De tillfällen när olika föräldrainformation och SANDT-podd avsnitt lades ut på hemsidan, då ökar besöksantalet.

Podcast SANDT

Under Covid-19 pandemin år 2020 föddes idén att starta en podd. Målet var att synliggöra olika verksamheter som arbetar med ANDTS, ge lägesbild om ämnena samt ge informativ information och förebyggande tips. Framförallt är podcasten riktad till de som träffar ungdomar i sitt arbete men även andra målgrupper passar podden till.

Namnet SANDT är en förkortning av Spel om pengar, Alkohol, Narkotika, Doping och Tobak. I varje avsnitt bjuder ANDTS-samordnaren in en sakkunnig gäst. [SANDT podden](#) finns på de flesta podcast sidor t.ex. Spotify och Anchor.fm.

SANDT avsnitten spelas in på HBG Works eller på Aktivitetshuset Tryckeriets inspelningsstudio. Något avsnitt har spelats in med en bärbar mikrofon och några avsnitt via plattformen Teams. I de allra flesta avsnitten är det en person som har bjudits in. Hittills har bland annat forskare, politiker, poliser, doktorander, chefer, världsmästare och skolpersonal varit gäster. Ett avsnitt är ofta runt 30 minuter.

Första avsnittet släpptes augusti år 2020. Under år 2021 släpptes 14 stycken avsnitt och detta år släpptes 12 stycken avsnitt, sammanlagt har det skapat 35 stycken avsnitt. Hittills har SANDT-podden över 10 000 stycken uppspelningar.

ANDTS-bloggen

Sedan år 2018 har ANDTS-samordnaren haft ett samarbete med pedagogsajten.familjenhelsingborg.se där 11 kommuner är kopplade till hemsidan. Tanken med bloggen ska inspirera pedagoger och skolledare med ANDTS arbete. Hittills har ANDTS-samordnaren skapat 19 stycken olika blogginlägg.

Ren Träning

[Ren träning Helsingborg](#) är ett nätverk som har funnits i 10 år. Varje år träffar ANDTS-samordnaren gymmen i staden vid två tillfällen. På mötena är alltid polisen och några andra nyckelpersoner med. På träffarna brukar 30 stycken närvara. Nätverkets mål är att gymmen förblir doping och narkotikafria samt säkra och trygga att träna på. De som närvarar på mötena får alltid relevant information om ämnena av ANDTS-samordnaren och av polisen. Dessutom bjuds olika föreläsare in till träffarna och de belyser ett visst ämne. Deltagarna har även möjligheter att utbyta sina erfarenheter med varandra och har möjligheter att lyfta olika frågeställningar till gruppen.

Droganalyser i avloppsvatten

ANDTS-samordnaren fick uppdraget av SLF Trygghet Säkerhet att utföra droganalyser i avloppsvattnet. Detta ska göras från år 2021 till år 2023 där fyra provtagningar ska utföras varje år vilket innebär 12 prover när uppgiften är avklarad. Hälften av proverna ska utföras på helgen och de andra proverna på en vardag. NSVA (Nordvästra Skånes Vatten och Avlopp AB) tar vattenproverna och RISE (Research Institutes of Sweden AB) analyserar dessa.

Provresultaten skickas till ANDTS-samordnaren som sammanställer svaren och sprider resultaten vidare i olika forum. Metoden är ett komplement till de andra mätmetoder som redan utförs i staden. ANDTS-samordnaren samverkar med Länsstyrelsen och ett antal Skånska kommuner i processen. Samverkan består av att utbyta erfarenheter och att besluta gemensamma datum när provtagning ska

utföras. Proverna genomförs i april och i oktober/november. På hemsidan verktygslådan finns en mer utförlig rapport.

Summeringen av de två första åren visar att drogerna mdma och kokain värdena var betydligt högre på helgen än på vardagen. Drogerna cannabis, amfetamin och tramadol är ganska konstant under alla veckodagar. Värdena för Helsingborg var lite högre än de flesta andra Skånska kommuner som också utförde provtagningar.

Rapport om narkotikaläget 2022

I olika sammanhang efterfrågas vilka narkotikapreparat och drogtrender det är i Helsingborg. ANDTS-samordnaren har summerat olika verksamheters information och olika undersökningar som har gjorts i ett gemensamt dokument , på hemsidan verktygslådan finns mer utförlig information.

Varannan vatten / Campus

Under en längre tid tillbaka har kampanjen Varannan vatten varit ett stående koncept under studentbalen, studentfesten och på Helsingborgs festivalen. Under detta år har även kampanjen utförts under H22 – dagarna. De som hjälper till vid dessa tillfällen är Helsingborg stadsanställda och volontärer.

Ett annat återkommande inslag under åren är att ANDTS-samordnaren brukar informera om smartare förhållningssätt till alkohol för de elever som är fadderansvariga på "nollningen, Novischeriet" på universitets Campus. Tyvärr uppstod förhinder detta år. Därför skapade ANDTS-samordnaren en digital film med information till eleverna.

H-22

ANDTS-samordnaren var med och planera H22 som var en internationell stadsmässa i Helsingborg från den 30 maj till den 3 juli. Evenemanget var en satsning på innovation och stadsutveckling i staden. Under vissa veckor utfördes Varannan vatten budskapet och vissa veckor informerades det om förebyggande arbetet.

ANDTS information

Under året har ANDTS-samordnaren föreläst fysiskt och digitalt i olika sammanhang till exempel till skolpersonal, politiker och kommun anställda. Det är en hel del andra städer som är intresserade av Helsingborgs ANDTS arbete. Nästan varje vecka informeras olika personal via mejl, Teams eller via andra kanaler om relevant ANDTS upplysningar. En del av informationen sprids vidare till ungdomar och föräldrar.

Under året 2021 och 2022 har ANDTS-samordnaren och suicid-samordnaren informerat nästan all personal om sina uppdrag och beskrivit en lägesbild.

Projekt/kampanjer

Under året engageras ett antal skolor i olika projekt som ANDTS-samordnaren skapat. En gymnasieskola fick information om tobak och nikotin via ett lektionsmaterial därefter skulle de skapa affischer där budskapet skulle framhäva fördelarna att inte använda dessa produkter, dessa finns på Verktygslådan.

Ett annat projekt som genomfördes var ett samarbete med skol – och fritidsförvaltningens miljösamordnare, Tillståndsenheten, I love HBG och ett antal kommunikatörer. Ett antal skolor fick information om tobak och nikotin. Därefter skulle eleverna teckna en bild där det framkommer att det är rökförbud. Av alla bidrag valde en jury ut de bästa bidragen, det trycktes upp till en riktig skylt. Resultatet blev 5 stycken skyltmotiv och sammanlagt 250 skyltar och 250 klistermärke. Dessa kommer att spridas under år 2023 på skolor, fritids och idrottsanläggningar.

När olika årliga nationella kampanjer är, då skapar eller sprider ANDTS-samordnaren informationen och materialen i olika sammanhang. Det kan vara till exempel Tobaksfria veckan, Tobaksfria dagen, Hej då alkoholskador, Tonårspärlören, Spela roll och Vit jul. Vid dessa tillfällen samverkar ANDTS-samordnaren med andra städer och olika organisationer.

MHFA utbildning

Under år 2021 blev ANDTS-samordnaren instruktör i psykisk hälsa ungdom (MHFA). Under året 2022 har det genomförts 5 stycken 2-dagars utbildningar. Utbildningen vänder sig framförallt till personal på Socialförvaltningen och troligtvis kommer utbildningsinsatsen att pågå ett antal år framöver. Personalen kan välja mellan 3 stycken olika inriktningar ungdom, vuxna och äldre. På Socialförvaltningen finns det ett antal instruktörer.

Övrigt

ANDTS-samordnaren är med i olika nätverk och samverkar med många olika kommuner/städer och organisationer.

Planering för år 2023

Mestadels av det som gjordes under år 2022 kommer fortgå under år 2023. Under året uppstår alltid nya utmaningar och uppdrag som kommer att genomföras.

HBG aktivitetsplan för trygghet

Helsingborg stad skapar varje år en aktivitetsplan för att öka tryggheten i staden. En punkt är att staden vill minska narkotikabruket. Därför kommer ANDTS-samordnaren, polisen och skol – och fritidsförvaltningen att sammankalla olika organisationer som arbetar med frågan, skolornas rektorer och eventuellt även elevhälsopersonalen.

Rapport om narkotikaläget och droganalyserna

ANDTS-samordnaren kommer släppa en rapport på vilka drogtrender det är i Helsingborg, olika verksamheter och undersökningar är samlade. Dessutom kommer det att släppas en rapport på de utförda droganalyserna i avloppsproverna som har utförts år 2021 och 2022. Dokumenten kommer spridas i olika sammanhang därefter.

Projekt narkotikafilm och andra filmer

I olika sammanhang efterfrågas föreläsningar om narkotika till exempel till skolpersonal, skolelever och vårdnadshavare. ANDTS-samordnaren och polisen planerar att skapa utbildningsfilmer som dessa som flera målgrupper kan använda sig av för att öka deras kunskaper om ämnet. Dessutom finns planer på att skapa förebyggande filmer om andra ämnen till exempel om e-cigg, snus och lustgas.

Verktyslådan

Helsingborg stads hemsidor kommer göra en del förändringar under året, nya program och design. ANDTS-samordnaren kommer att förändra designen på hemsidan Verktyslådan under året. Troligtvis kommer även ett antal skolelever att vara delaktiga i förändringsprocessen.

Samverkan och spridning

Under år 2023 kommer ANDTS-samordnaren utveckla samverkan med Mobila Teamet för att öka effektiviteten i det förebyggande i ANDTS arbetet samt med arbetskollegorna på Tillståndsenheten. Olika material som har skapats kommer att spridas under året i olika sammanhang.

ANDTS-samordnaren Stefan Åberg, Socialförvaltningen i Helsingborg stad